

به نام خداوند جان و خرد

سخن مدیر مسؤول و سردبیر

خدای را سپاس می‌گویند که به استناد گرامی نامه شماره ۳/۱۸/۶۳۷۰۷ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۵ مدیر کل محترم دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی وزارت جلیل‌القدر علوم، تحقیقات و فناوری درست در آستانه نیمه ماه فرخنده و پربرکت شعبان و در تاریخ چهارشنبه ۲۱ خرداد ماه ۱۳۹۳، نشریه «پژوهش‌نامه ادب حماسی» ویژه دانش‌کده زبان و ادبیات فارسی دانش‌گاه آزاد اسلامی - واحد رودهن، در جلسه «کمیسیون بررسی نشریات علمی» آن وزارت فخریم حائز رتبه علمی - پژوهشی شناخته آمد و طی نامه فرخنده شماره ۴۷۴۳۴/ص/۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۲ معاونت فرهیخته پژوهش و فناوری دانش‌گاه آزاد اسلامی - استاد ارجمند دکتر ابراهیم واشقانی فراهانی - که سرشار از تحسین و تشویق بود، مراتب به مسؤولان مجله ابلاغ و اعلام شد.

شایسته می‌داند نخست از ابراز لطف وزارت وزین علوم، تحقیقات و فناوری و کمیسیون دقیق‌النظر و متعهد بررسی نشریات علمی و رئیس دانش‌مند آن عمیقاً تشکر کند که کوشش مسؤولان و داوران نشریه را به عنوان «اقدامی شایسته» ستودند و بدیهی است مسؤولیت متولیان نشریه در قبال این تقدیر، سنگین‌تر خواهد بود، تا بر بار علمی آن بیفزایند و بیش از پیش به اعتلای سطح دانش، فرهنگ و ادب کشور مدد رسانند.

دو دیگر این‌که حوزه معاونت پژوهشی و فناوری دانش‌گاه آزاد اسلامی، بویژه مرکز تولید علم، در این توفیق بزرگ سهیم بوده، با گشودن دشواری‌ها و ایفاد مدارک لازم به مراکز مربوطه، کوشش بایسته مبذول داشته‌اند.

سدیگر، حمایت و تشویق بی‌دریغ مسؤولان محترم دانش‌گاه آزاد اسلامی - واحد رودهن است که با حسن‌قبول و ابراز خرسندی تام و تمام، طی نامه‌هایی شوق‌انگیز مسؤولان مجله را در تحصیل رتبه علمی - پژوهشی از وزارت گران‌سنگ علوم، تحقیقات و فناوری تهنیت گفته، آنان را مرهون عواطف کریمانه خود ساختند.

با ابراز تشکر از ریاست فرهیخته این واحد جامع - جناب آقای دکتر شجاع - که با فرهنگی وزین و عباراتی ثمین ما را بگرمی نواختند و نیز سپاس‌گزاری از هم‌کاران ارزش‌مند و بلند نظر چون دکتر عبادی معاون پاک‌سرشت پژوهش و فناوری، دکتر فاطمی‌پور رئیس گرامی دانش‌کده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی و دکتر محمودی معاون باکفایت آموزشی، دکتر ثابت مدیرکل پرتلاش پژوهش و فناوری و دکتر رسولی

آزاد رئیس محترم اداره انتشارات علمی که با ایفاد نامه‌هایی بزرگوارانه این توفیق علمی را تهنیت گفتند و نیز دیگر معاونان، مسئولان و هم‌کاران، بویژه استادان ودانش‌جویان این واحد دانش‌گاهی که با تلفن یا حضور در دبیرخانه مجله، مراتب خرسندی خود را ابراز داشتند.

ضمن آرزوی توفیق روزافزون برای همه آنان، با اخلاصی خاضعانه عرض می‌کند که هرچند «ما توفیقی إلا بالله العزیز الحکیم»، لیکن همه شما در این دستاورد بزرگ علمی سهیم بوده و این افتخار از آن همه شما خواهد بود. اما سخنی با داوران فرزانه و استاد، مسئولان نشریه، اعضای دبیرخانه و نویسندگان مقاله‌ها

شما پاکدلان فرهیخته و با شوریدگی و معرفت در آمیخته را با خواجه شیراز اُنسی است تمام. همه شما به مضمون هنری این بیت‌الغزل خواجه آگاهید:
شرح مجموعه گل مرغ سحر داند و بس که نه هر کو ورقی خواند، معانی دانست

نشریه «پژوهش‌نامه ادب حماسی» همان «مجموعه گل» است که «مجموعه مراد» است و شما فرهیختگان پاک‌دل، «مرغ سحرید» که می‌دانید بر شما چه رفته است تا مقاله‌ای زیب مجله شود یا نقص‌ها شناخته آید و مخلصانه اصلاح شود و اگر هم مقاله‌ای رد می‌شود، این شما باید که با دلایل منطقی و سند علمی، نویسنده را اِنفاع می‌کنید. در این ره‌گذر داور، دبیر، مدیر مسئول، مدیر داخلی، ویراستار، ماشین‌نویس و صفحه‌آرا، مسئول دبیرخانه و رابط، همه مسئولیتی مشترک دارند. کمال یکی کمال دیگریست و نقص یکی، نقص دیگری. به گفته سنایی غزنوی:
سال‌ها باید که تا یک سنگ اصلی ز آفتاب لعل گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن

امروز که نشریه شما عنوان «علمی - پژوهشی» یافته و این امتیاز بر تارک مجله‌تان می‌درخشد، اجر صبر و استقامتی است که در خلال ۱۰ سال و با نشر ۱۵ شماره (هر دو فصل، یک شماره) نصیب‌تان شده است و این همه آوازه‌ها از شماست. بیاید قدر این نعمت را بدانیم و بر ارج و اعتبارش بیفزاییم.

فرهیختگانی جوان چون دکتر محمد نوید بازرگان، دکتر امیرحسین ماحوزی، دکتر شهین اوجاق‌علی‌زاده، دکتر یوسفی، رخساره ماحوزی، خانم فاطمه تجلی، حامد ذاکری، دفتر فنی طاها - خانم و آقای طاهری - و خانم شفیعی برآستی کار کردند و کار کردند و اگر ناملایمی هم بود در برابر هدف بلند دانش‌گاه و مجله بجان می‌پذیرفتند. ناسپاسی است اگر از هم‌کاری‌های بی‌دریغ خانم دکتر امامی عضو محترم هیأت علمی در شرایط دشوار تصحیح و مقابله مطالب جلد دوم ویژه‌نامه همایش فردوسی و نیز کار

بررسی مجدد مطالب شماره ۱۴ و ۱۵ نشریه «پژوهش‌نامهٔ ادب حماسی» یاد نکند. که بی‌هیچ چشم‌داشتی از دل و جان ما را در پیش برد هدف‌های بلند مجله یاری کردند. خداوند بزرگ یار و مددگار همگان باد.

با نشر شماره ۱۶ (۱۳ شماره با عنوان پژوهش‌نامهٔ فرهنگ و ادب و ۳ شماره با عنوان پژوهش‌نامهٔ ادب حماسی) که مصادف است با تحصیل اعتبار و امتیاز علمی - پژوهشی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این نشریه دانش‌گاهی توانسته است با توفیق الهی ۹ سال تمام در جهت خدمت به فرهنگ، ادب و مطبوعات کشور گام بردارد و با نشر شماره ۱۷ در بهار و تابستان ۱۳۹۳ دهمین سال خدمات علمی خود را آغاز کند.

همهٔ مسؤولان این نشریه در این شرایط فرخنده، عموم استادان، صاحب‌نظران، دانش‌جویان و پژوهش‌گران را با توافقی راستین در جهت تعالی سطح علمی مجله در حوزهٔ حماسه و اسطوره، به ارسال مقاله‌های وزین، و سخنه و نیز ابراز رأی و نظر فراخوانده با تأکید بر تازگی مطالب، پاسخ به پرسش‌های اساسی و نکته‌یابی‌های علمی، مراتب تشکر و امتنان خود را پیشاپیش تقدیم می‌کند.

این شماره، از ۸ مقاله تخصصی در حوزهٔ حماسه و اسطوره شناسی به ترتیب زیر فراهم آمده است: بررسی و تبیین ارتباط‌های انسانی در شکل‌گیری تراژدی سیاوش - سوگند در شاه‌نامه فردوسی و ارتباط اساطیری آن با آب و آتش - ریخت‌شناسی هفت‌خوان رستم از شاه‌نامهٔ فردوسی بر اساس نظریهٔ ولادیمیر پراپ - شخصیت مرزی سودابه در شاه‌نامهٔ فردوسی - بررسی اهمیت اسب در اساطیر ایران و سایر ملل و بازتاب آن در شاه‌نامهٔ فردوسی - نقد و بررسی دو کهن‌الگوی آنیما و آنیموس در منظومهٔ بانوگشسب‌نامه - بررسی عنصر تقدیرگرایی در شاه‌نامهٔ فردوسی و حماسه‌های مذهبی - شهرسب، مرداس و ضحاک / شکستگی شخصیت شهرسب در مرداس و ضحاک.

امید است درج این سلسله مباحث در این پژوهش‌نامه بتواند بستری مناسب برای انتقال دستاوردهای علمی فراهم آورده، بر رونق و طراوت این حوزهٔ معرفتی بیش از پیش بیفزاید و انگیزه‌ای بیش‌تر در مسؤولان نشریه‌های تخصصی و دانش‌گاهی این حوزه پدید آورد، تا توجهی بایسته‌تر بدین نوع مباحث معطوف داشته شرایطی شوق‌انگیز - بویژه برای جذب جوانان پرمایه و شیفتهٔ ادب حماسی و حوزهٔ اسطوره - در پرداختن به پژوهش‌هایی دقیق‌تر و نکته‌یابی‌هایی دل‌انگیزتر فراهم آورند.

پوزشی از سر اخلاص

چنان که گفتیم، کمال مطلق و تمامیت از آن حضرت حق است و در مقیاس بشری هیچ کاری نیست که هیچ ایرادی نداشته باشد. حتی یک ویراستار، چه بسا از سر اخلاص، واژه‌ای را تغییر می‌دهد که مطلوب نویسنده مقاله نیست. و برآستی هم «نقض غرض» است.

برای مثال در شماره ۱۵ «پژوهش‌نامه ادب حماسی» مقاله‌ای وزین از دوست فرهیخته، استاد توانا و پژوهش‌گر نامی - دکتر سجاد آیدنلو - زیر عنوان «رخش یا دخش» درج شده است که در توضیح این عنوان و نیز در متن چکیده به جای «ضبط» واژه ناموزون «صورت نگاشت» بکار رفته است که با سبک و ساختار نویسنده گران‌قدر مقاله سخت مغایرت داشت. این تغییر ناموجه بر استاد گران آمده، با ادبی تمام، ضمن نامه‌ای شیوا این نکته را متذکر شدند و حق هم با ایشان است. با پوزش از محضر آن دوست گران‌مایه، نظر خوانندگان محترم را بدین توضیح جلب می‌کند.

مهدی ماحوزی

Archive of SID